

Muzikale Verhalen

Muziek uit de Middeleeuwen

In de middeleeuwen is, voor zover is na te gaan, de ontwikkeling van de muziek gebonden aan de ontwikkeling van de kerkmuziek.

De eeuwenoude teksten en melodieën die in de katholieke kerk werden gebruikt zijn verzameld en gecodificeerd op last van paus Gregorius I (540-604). Deze verzameling staat tegenwoordig bekend als de gregoriaanse muziek. Het zijn allen eenstemmige gezangen.

In de middeleeuwen ontwikkelde zich een nieuwe kunst: de polyfonie (meerstemmigheid). Bij polyfone muziek klinken meerdere muzikale lijnen (allen met een eigen identiteit) tegelijkertijd.

Wereldse muziek

Troubadours waren dichters van (wereldlijke) poëzie en componisten. De meeste troubadours bezongen de hoofse liefde, maar de oorlog (b.v. de kruistochten) was ook een geliefd onderwerp. Daarnaast werden hekeldichten geschreven. Jongleurs waren rondtrekkende professionele speellieden die ook musiceerden. Ze componeerden zelf geen liederen, maar voerden werken uit die door anderen werden gecomponeerd of brachten volksmuziek. Wanneer jongleurs vast in dienst gingen bij een adellijke heer noemde men hen minstrelen.

Middeleeuwse muziekinstrumenten

Hoewel vocale muziek domineerde in de Middeleeuwen, was er ook een rijkdom aan instrumentale muziek, voornamelijk dansmuziek. Waarschijnlijk was deze muziek eenstemmig, maar tegen het eind van de 12e eeuw werd er ook meerstemmige dansmuziek gecomponeerd. De troubadours gebruikten luiten en harpen als begeleiding bij hun zang. Strijkvedels waren ook geliefd. Blaasinstrumenten waren onder andere de schalmey en vroege trompetten. Het slagwerk bestond uit bekkens, klokken, triangels, enzovoort. Wat betreft de kerkelijke muziek: we weten zeker dat kerkelijke vocale muziek

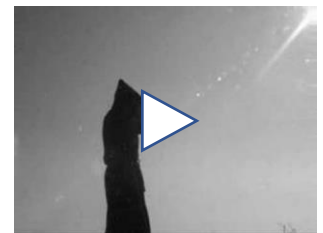
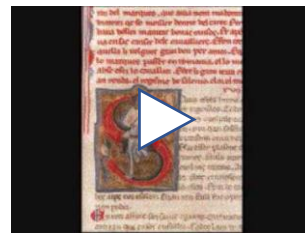
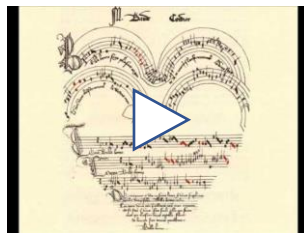
begeleid werd door het orgel. Het orgel was bescheiden van afmetingen Heel populair was het portatief, dat aan een band over de schouder werd gedragen.

Diverse middeleeuwse instrumenten waren rechtstreeks afkomstig uit het Midden-Oosten. Ze werden meegenomen door de kruisvaarders. Meestal gebeurde dit na een veldslag met de 'heidene' die hun instrumenten achterlieten op het slagveld. Een bekend voorbeeld is de schalmei die nu nog in zijn oorspronkelijke vorm bestaat.

Opdracht:

- Beluister de verschillende muziekstukken.

Welk stuk is eenstemmig?
Meerstemmig?
Welk stuk is wereldse muziek?

- Wist je ... dat sommige hedendaagse muzikanten hedendaagse muziek op gregoriaanse wijze vertolken?
Luister en herken de muziek.